

[Thorkil Kristensen.]

normal Rente af en eller anden Størrelse, maaske 5 pCt., maaske noget andet — det kan vi jo tale om — men en eller anden normal Forrentningsprocent af Virksomhedens egen Kapital. Om saa den Indkomst, der giver sig Udtryk heri, findes i det, der er henlagt, eller i det, der er udbetalt som Rente af Andelskapital, eller i det, der er udbetalt under Navn af Dividende eller Bonus, er et Spørgsmaal, som man ikke behøver at beskæftige sig med, i hvert Fald ikke normalt. Vi maa regne med, at hvad enten det normalt kommer Medlemmerne til Gode paa den ene eller anden eller tredie Maade, er Indkomsten den normale Forrentning af den egne Kapital.

Men dermed falder i Virkeligheden det gamle Spørgsmaal, om Dividenden skal regnes med eller ikke, bort, fordi det bygger paa en irrational Betragtning. Spørgsmaalet er jo ikke, i hvilken Form en eller anden Fordel kommer Medlemmerne til gode. Spørgsmaalet er Fordelens Omfang. Det maa jo erkendes, at det Spørgsmaal, jeg her berører, er et stort Spørgsmaal. Det bliver betydeligt større, efter at mange kooperative Virksomheder har opsamlet meget betydelige Formuer. Der maa gives Kritikerne af den bestaaende Tilstand Ret i den Betragtning, at det er forkert, at saa store Formuer har kunnet opsamles og blive liggende som skattefrie, idet de sætter de kooperative Virksomheder i Stand til at arbejde og konkurrere betydelig mere effektivt, end de vilde have kunnet, hvis de ikke havde haft disse betydelige Formuer og derfor havde maattet laane hele den Kapital, de arbejder med. Jeg skulde i Virkeligheden tro, at en Beskatning paa dette principielle Grundlag vilde være stort set den mest effektive og den mest retfærdige, man kunde gennemføre, og vilde ogsaa give et ikke ringe Provenu. Jeg skulde tro, at rigtigt opgjort har de danske kooperative Virksomheder i hvert Tilfælde over 300 Mill. Kr. i Egenkapital — men noget sikkert Tal derfor har jeg naturligvis ikke.

Lad mig tilføje, at den generelle Betragtning, jeg her har anført, naturligvis ikke er hele Sandheden om dette Spørgsmaal, netop fordi der er Forskelligheder i Struktur fra den ene Virksomhedstype til den anden. Der maa derfor utvivlsomt ved en praktisk Udformning tages forskellige Forbehold og rimeligvis træffes forskellige Særordninger. Jeg skal ikke her gaa meget i Enkeltheder, men pege paa kun tre Forbehold, som man efter min Mening i hvert Fald burde undersøge. For det første maa det jo siges, at hvis

Beskatningen skulde foretages paa det Grundlag, jeg her har skitseret, er det naturligvis vigtigt, at Egenkapitalen bliver opgjort rigtigt. Her er det saaledes, at mange kooperative Virksomheder utvivlsomt har nedskrevet deres Aktiver meget stærkt, saaledes at Egenkapitalen er bogført med et mindre Beløb end det virkelige. Det er noget; der for saa vidt ikke kom Offentligheden ved, saa længe denne Egenkapital eller dens Udbytte ikke har været Skattegrundlag. Men i det Øjeblik det bliver et principielt Beskatningsgrundlag, maa naturligvis Spørgsmaalet om, hvorledes Værdi af Aktiverne og dermed Værdien af Egenkapitalen gøres op, tages op. Det vil da blive et offentligt Spørgsmaal, og det er klart, at som Led i den Ordning, man maa træffe, maa der ske en rigtig Vurdering, en rigtig skattemæssig Vurdering af Virksomhedernes Egenkapital.

Det andet Forbehold, jeg skal nævne, angaar de saakaldte Producentsselskaber i videste Forstand. Her er jo Forholdet det, at den saakaldte Dividende i Forvejen er skattepligtig hos Medlemmerne, fordi den maa betragtes som et Tillæg til Prisen paa Mælk, altsaa en Efterbetaling, eller til Prisen paa Svin, eller hvad det nu kan være. Der burde derfor træffes en særlig Ordning for disse Virksomheder. Det er muligt, man her skulde se paa de henlagte Beløb, men det Spørgsmaal kan man jo tage op til Undersøgelse.

Det tredie Problem, som jeg skal nævne, angaar den typiske Brugsforening, den mindre kooperative Virksomhed, som vi har saa mange Eksemplarer af her i Landet, og som i Struktur saa meget minder om den almindelige private Købmandsforretning, med hvilken den jo ogsaa konkurrerer. Det er muligt, at man for disse Virksomheders Vedkommende, saaledes som det har været nævnt i en Artikel af min tidligere Kollega fra Aarhus, Professor Jørgen Pedersen, skulde anvende en Form, der svarer mere til Personbeskatningens Regler end til Selskabsbeskatningens, netop ud fra det Synspunkt at det her drejer sig om Foretagender, der ligner en Enkeltmands Købmandsforretning og som Regel konkurrerer med en saadan. Der kunde derfor eventuelt være Tale om, at man for saadanne Brugsforeninger, som har en enkelt Uddeler og en Omsætning af et ikke alt for stort Omfang, skulde gaa frem paa den Maade, at man lægger Uddelerens Indkomst og Foreningens Indkomst — defineret, som jeg her har skitseret det — sammen, betragter det som en Helhed og beskatter efter Personbeskatningens Regler, idet man siger, at Uddelerens Indkomst plus